

לפני 25 שנה

נירירסלאקס*, שופט-חוקר של הפונד היהודי, שחשף כתובה צרור שחיתויות. מדור "המרחב" הקדיש כתבה למתרחש בסוריה, תחת הכותרת "להבות בניביל רדיו".
כשער הגיליון: דיוקן של יאיר, מייסד הלח"י, שצויר בידי הנ"כ אלחנני שבוקיים לפני שנרצח.

"העולם הזה" 850
תאריך: 4.2.54

המחדל הגדול בעצרת האומות המאוחדות * הביצה שהיכתה

את השוק השחור * חמאה נוצרית לשומרי-מצוות יהודיים

העם

שקט, שקט, שקט.
מרכז אר"ם, ניו-יורק (יו"פ). — תדהמה כללית השתררה הבוקר במסדרונות האר"ם כשנציג ישראל החדש, חבר-הכנסת הדרוזי טאלח חניפס, חבוש הכאפייה הלבנה, הגיש תביעה רשמית בשם ממשלתו לכנס את מועצת הביטחון כדי לדון במאורעות האחרונים בג'ב דרום. לדברי חניפס, מאיים הרוזן הצבאי הסורי, אדיב שישאקלי, על שלום המרחב ומפר את זכויות האדם הכלולות במגילת אר"ם.

כל כלכלן יודע להסביר מה גורם להגברתו של מחזור המטבע. אולם איש אינו יכול להסביר בדיק מה גורם להגברתו או להחלשתו של זרם הביצים. שדרכי זרימתו בעורקי המשק הישראלי הן מיסטוריות בהחלט.

להלכה נמצאים משקי העופות בארץ תחת תכנון קדנני. אולם אפילו מישר-החקיק שבסמכותו נמצא ענף הלול, וגם מישרד המסחר והתעשייה, שבסמכותו נמרצא הפיקוח על תוצרת הלול, אינם יודעים אפילו בערך את מיספר העופות המצויים בארץ.

גם בימי מחסומי של דוב יוסף זרמו החלמון והחלבון לשוק השחור בכמויות גדולות. איומיה של הממשלה, שתספק מס' פוא במחירים ריאליים (לא מסובסדים) לא השפיעו, והסיבה: הלחם הוול מילא בהצ'חה את מקומו של המספוא היקר.

הביצה שנפלה. מצב מאורש זה התי בקע קלפיסת ביצה עם התחלת התוכנית הכלכלית החדשה. אם כי מחירי המספוא

והלחם עלו בינתיים ב-50 אחוז, נפלה הביצה השחורה מאיגרא רמא של 250 פרוטה לבריאר עמיקתא של 150 פרוטה. אך כרי סיהם של חובבי החביתות התרוקנו כל כך, עד כי קשה היה יותר להוציא מהם עתה 150 פרוטה, מאשר לפני שנתיים 250 פרוטה.

לפני חודשיים עמדה הממשלה, לפי הרשמי, להעלות את מחיר המספוא ב-80 אחוז, ובמידה מקבילה גם את מחיר הביצים הרשמי. השוק התרוקן, וציפה ל-ימים טובים שיבואו במהרה.

אולם הממשלה, שהיססה לקום, לא העיר זה להעלות את המחירים. התוצאה: שפע של ביצים שנאגרו החל לזרום לתחנות השיווק הרשמיות. גם לשוק השחור. החלור קה הממשלתית הגיעה עד לחמש ביצים לגנש לשבוע, ודוכני הרוכלים הציעו בריצים במחירים מוזלים. אם לפני שנה וחצי היה המחיר בשוק השחור גדול מהמחיר הרשמי ב-400 אחוז, הרי כיום הוא אינו עולה עליו ביותר מ-40 אחוז.

בשיחה עם עשרות העיתונאים, בני כל הארצות, שהצטופפו מסביבו, הסביר הנציג בערבית צחה כי אזרחי ישראל ממוצא דרוזי נרעשו נוכח מעשי-היכוני המחפיר רים בקירבת גבול מדינתם. הוא שיבח את ממשלת ישראל על נכונותה להעלות על נס את ענייניו של העם המדוכא, שטרם זכה לעצמאות.

פרשנים מוסמכים מצפים להתפתחויות מפתיעות עקב צעד נועז זה, שהוא הניסיון הישראלי הראשון לחדור לתוך ענייני הערבים הערביים...

... ישראל?

מלבד 20456 קילומטרים מרובעים, 120 חברי כנסת, שלושה עתוני ערב ושר(ה) אחת ישנן בישראל עוד כמה הופעות. כגון — מצעד שלא צעו, מס הכנסה, מבקר המדינה וכמובן, שדה-ביקר.

היודע את התשובות הנכונות לכל 20 השאלות הוא גאון ישראלי. הפותר בין 15 ל-20 שאלות הוא בעל ידיעות טובות על ישראל. בעל 10 עד 15 תשובות נכונות חייב לדעת כל ידיעותיו על ישראל מטפיקוח בלבד, וכל היודע את התשובה הנכונה לעשר שאלות או חמות חושב, כנראה, יותר מיד על קמדה במקרה זה. שילך לעמוד 14, ימצא בו אולי לא סתרון למחשבותיו, אבל לסחות סתרון לחיזון.

זר אצלך

מי מאוכלסת יר? תר? ישראל או אל-בנה?
(1) מי מאוכלסת יר? תר? ישראל או אל-בנה?
(2) ושטה מי גדול יר? תר? האטי או יש-ראל?
(3) מי היה הישראלי הראשון? יעקב או יצחק?
(4) ומי היתה מלכת יר? יוסף הראשונה של ישראל? מרים ירון או מיכל הראל?
(5) מי מערבת יותר? חויסה או באר-שבט?
(6) ומי מורחית יותר? בצרת או ירושלים?
(7) מי הוא מנהל מחצבי ישראל? שלמה שמיר או משה שמיר?
(8) ומי הוא שגירי ישראל בסאריס? צבי צור או יעקב צור?
(9) כמה מס הכנסה משלם הישראלי הממוצע לשנה? כ-50 לירות או כ-100 לירות?
(10) כמה ביצים הוא אוכל, בממוצע, לשנה? כ-100 ביצים או כ-250 ביצים?

11) מי הוא מבקר המדינה? ד"ר מ. שניר או ז. מוסס?
12) ומי הוא נשיא בית-המשפט העליון? ד"ר מ. זמר או ש. ז. חשין?
13) מה מטפחים בשדה-ביקר? צאן או בקר?
14) ואיזה מצעד לא צעד? האחרון או הראשון?
15) מי רחוקה יותר מנתניה? תל-אביב או חיפה?
16) ומי קרובה יותר לבאר-שבט? בצרת או אילת?
17) מי מוציא יותר כספים לשנה? משרד המשטרה או משרד הבריאות?
18) ומי מבניס פחות לשנה? מלחה העצמאות או המגביית היהודית ה-מאוחדת?
19) מי זקן יותר? יגאל ידין או אבא אבן?
20) ומי צעירה יותר? אורנה פורת או תנה מירון?

שכנו של בג'וריון, מפקד שדה-ביקר קר השחרהר ועטוף הכאפייה, יהודישו כהן, לשעבר מעמודי התווך של לח"י, היה פחות אדיב, כשראה בתל-אביב כי כלם מתכוונן לצלמו, שאג: "אתה רוצה מלות? הסתלק מכאן!" אולם למחרת היום הוא היה מתון יותר, וסיפר כי יחסיו עם בג'וריון טובים, על אף גטייתה של פור לה לבבל את לח"י עם אצ"ל.

אחרי רצח יאיר שטרן ריכז כהן, שהיה בן 17, את שרידי הלח"י, עד שמנ" היג האירגון נמלטו ממעצר בריטי.

דת

חמאה וישו

כמה מאות יהודים טובים שיפשו את עיניהם, ולא האמינו למראן: מתוך החבי לות המיסתוריות שקיבלו זה עתה בקעו קופסות חמאה, בשר-גולאש, סוכר, אורז, אבקת-חלב ודבש. לא היה להם מושג מי שלח להם אוצר זה.

איי-הוודאות חוסלה במהרה. יחד עם הי חבילות הגיעו מיכתבים שנשא בול-ידי-אר שוודיים ואת כתובת השולח: אגודת ידידי היהודים בשוודיה, אופסלה 10.

כאילו לא היה די בזה, הוסיף תוכן המיכתב שמן על מדורת הפליאה. וזה היה תוכנו:

"ידידים טובים — שלום רב. השנה מתקרבת לסופה, ואין אנו רוצים להימנע מלשלוח לכם דרישת-שלום בצור רת חבילת מזון קטנה. אם ישנו דבר שאפשר לקרוא לו בשם חוב קדוש של תודה, הרי זה החוב שהנצרות חייבת לעם היהודי. מניין היינו שואבים נחמה בחיים וחיקוה במוות, אם לא מהספר הקדוש שעבר אלינו דרככם?"

אכן, אידרה הירושה שהוריש ישראל לאנשות. זוכרים אנחנו, כי אלוהים בחסי דו בחר באנשים מקירבכם כנקודת-מוצא למלכותו..."

מקבלי החבילות, שנבחרו כנראה במיקר רה, מתוך כתובות שנתגלגלו לשוודיה, כללו יהודים אדוקים. הדבר לא היה חשוב לשולחים. הם לא ביקשו, כנראה, לרכוש נפשות לנצרות, אלא אך לפרוע חוב. היה זה פרעון טעים מאד.

אנשים

פעולתו הרשמית האחרונה של משה שרת כשר-החוצן, בטרם הפך ראש-ממשלה ושר-חוצן: שיגור שעוני-יד בעל לוחית של אותיות עיבריות (במקום הספרות) לראש עיריית ניו-יורק החדש, רוברט ואגנר, כאות הוקרה על עזרתו למילוה העצי-מאות.

קודמו של שרת בתפקיד, ח"כ דוד כן-גוריון, היה פנוי יותר. בשעות אחר-הצהריים, בהן הוא אינו עובד, אירח 150 תלמידי בית-הספר העממי ע"ש ביאליק, תל-אביב; שבאו לשדה-ביקר לרגל חגי-גות ט"ו בשבט, ומצאו את בג'וריון ורעייתו פולה יושבים בכיסאות-נוח ומטי-לים צל על שיחי ההדרוף הטרניים ליד צריפס.

שכנו של בג'וריון, מפקד שדה-ביקר קר השחרהר ועטוף הכאפייה, יהודישו כהן, לשעבר מעמודי התווך של לח"י, היה פחות אדיב, כשראה בתל-אביב כי כלם מתכוונן לצלמו, שאג: "אתה רוצה מלות? הסתלק מכאן!" אולם למחרת היום הוא היה מתון יותר, וסיפר כי יחסיו עם בג'וריון טובים, על אף גטייתה של פור לה לבבל את לח"י עם אצ"ל.

אחרי רצח יאיר שטרן ריכז כהן, שהיה בן 17, את שרידי הלח"י, עד שמנ" היג האירגון נמלטו ממעצר בריטי.